

Rešitve nalog za 8. in 9. razred

1. naloga

	1	2	3	4	5	6	7	
1	×	×	×	×	×			13
2	×	×	×	×			×	11
3			×					25
4	×		×		×	×	×	6
5		×	×	×	×	×		8
6			×	×	×			16
7		×	×	×	×			14
	21	13	0	7	5	19	22	

Način točkovanja: Število točk je $x/2$ zaokroženo navzgor, kjer je x število pravilno označenih polj. Tako je tudi tukaj možnih 25 točk.

2. naloga

A=O, B=V, C=O, D=V, Iskani oproda je C [Vsak odgovor je vreden 2 točki]

Predpostavimo, da je A vitez, torej morata biti njegovi delni trditvi bodisi obe resnični bodisi obe neresnični. Ker je v tem primeru drugi del izjave resničen, sklepamo, da je C oproda. Če C laže, potem morata biti njegovi izjavi obe resnični ali obe neresnični. Ker je A vitez, iz izjave C sledi, da je A iskani oproda. Tu pridemo do protislovja, saj A ne more biti obenem vitez in iskani oproda. Torej je A oproda. (4 točke)

Ker A govori neresnico, iz njegove izjave sledi, da je C oproda. (2 točki)

A je oproda, zato je izjava B resnična, ne glede na to, ali je njen drugi del resničen ali ne. B je torej vitez. Iz tega, da je A oproda, sledi tudi, da D govori resnico, saj je njegova izjava resnična, ne glede na to, ali je B iskani oproda ali ne. Torej je tudi D vitez. (2 točki)

Ugotoviti moramo še, kdo je iskani oproda. A in B ne moreta biti, ker sta oba viteza. C laže in pravi "Ali je A vitez ali pa je tvoj oproda.". Prvi del njegove izjave je neresničen, zato mora biti neresničen tudi drugi del in A ne more biti iskani oproda. Iskani oproda je C. (2 točki)

Pravilna je razlaga, ki izloči vse možnosti in utemelji dobljeno rešitev.

3. naloga

a (6 točk):

daxaṭe zurabis ṗalṭo, romelic damale: **Narisal si Zurabov plašč, ki si ga skril.** (po 1 točka za v celoti pravilen glagol, 1 za ostalo)

gasvaret ḳaba ninosa, romelic garecxeṭ: **Umažite Ninino obleko, ki ste jo oprali.** (po 1 točka za v celoti pravilen glagol, 1 za ostalo)

b (12 točk):

Operi Gulikin suknjič, ki sem ga narisal:

garecxe (2) ḳurṭuḳi (½) gulixosa (1), romelic (½) davxaṭe (2) (= 6 točk)

Umazali smo Tamazovo srajco, ki si jo opral:

gavsvaret (2) tamazis (1) ṗerangi (½), romelic (½) garecxe (2) (= 6 točk)

Besedni red je lahko tudi zamenjan – tekmovalec že tako spodaj izgubi točke za to, da ni ugotovil pravila za besedni red.

Izpuščanje pike pri posebnih znakih *ḳ*, *ṗ* in *ṭ* smo tolerirali, ker ni relevantno za rešitev.

Manjše zamenjave črk znotraj besede smo tolerirali, v končnicah pa seveda ne.

c (12 točk):

1. Vrstni red besed v stavku se razlikuje glede na naklon. Ali je glagol velelnik ali je v povednem naklonu v preteklem času, nam torej pove besedni red.

Velelni stavek: (1)

velelni glagol (v nadrednem stavku)	»lastnina«	»lastnik«	ki	glagol v podrednem stavku
garecxe	ṗerangi	zurabisa	romelic	daxaṭet
daxaṭet	ṗalṭo	gulixosa	romelic	davmale

Operi Zurabovo srajco, ki ste jo narisali.

Narišite Gulikin plašč, ki sem ga skril.

Povedni (»navadni«) stavek: (1)

glagol 1 (v nadrednem stavku)	»lastnik«	»lastnina«	ki	glagol 2 (v podrednem stavku)
damalet	tamazis	ḳurṭuḳi	romelic	gasvaret
gavrecxe	ninos	ḳaba	romelic	gasvare

Skrili ste Tamazov suknjič, ki ste ga umazali.

Opral sem Ninino obleko, ki si jo umazal.

(Če ne opazi razlike med obema tipoma, ne dobi nobene točke za poskuse opisa besednega reda.)

2. **Samostalniki:** *ḳaba* obleka, *ḳurṭuḳi* suknjič, *ḫalṭo* plašč, *ḫerangi* srajca **(1)**. Rodilnik dobi v velelnih stavkih končnico **-(i)sa** in v povednih **-s**. (Oziroma: »lastnik« dobi v velelnih stavkih končnico **-(i)sa** in v povednih **-s**.) **(2)** **-i-** se doda pri moških imenih, ki se končata na konzont, med ta konzont in **-s** končnice. **(1)** (To točko so dobili tudi samo za ugotovitev, da gre za moško ime.)
3. **Število:** Glagol, ki je v množini, dobi končnico **-t**. **(1)** (Nekateri so napisali, da je to vikanje, vendar je iz prvega stavka naloge razvidno, da ta rešitev ni (nujno) pravilna.)
4. **Glagoli:** *daxaṭe* risati, *damale* skriti, *garecxe* prati, *gasvare* umazati. **(4)** (Mnogi tekmovalci so prepisovali iz naloge vse glagole v oblikah, kot so v nalogi, skupaj s prevodi iz naloge – za to nismo šteli točk, ker niso ugotovili pravila.)
5. **Oseba:** znak za 1. osebo (»jaz«) je medpona **-v-** med *ga-/da-* in preostalim delom glagola **(1)**.

Glagoli iz točke 4:

- so v drugi osebi ednine, če so v taki obliki, kot so zapisani v točki 4,
- če imajo končnico **-t**, so v drugi osebi množine,
- če imajo medpono **-v-**, so v prvi osebi ednine,
- če imajo medpono **-v-** in končnico **-t**, so v prvi osebi množine.

Točki 4 in 5: tudi, če ni navedeno točno tako kot tu piše, dobi tekmovalec **v vsakem primeru točke za ugotovitev, da se znak za osebo vrine med dva dela glagola** in da ni predpona *gav-*, *dav-* ali morda *gas-*, *das-*, ker v tem primeru ne bi bilo mogoče razložiti, kdaj je *ga-* in kdaj *da-*. Točkovali smo tako: ali a) 4 točke za pravilno navedene glagole iz točke 4 (lahko tudi brez *-e* na koncu) + 1 točka za ugotovitev iz točke 5, da ima prva oseba *-v-*, ali b) če ni bilo seznama glagolov: 3 točke za ugotovitev iz točke 5 (1 za *-v-* in 2 za ugotovitev, da je to sredi besede/za prvim samoglasnikom/za prvim a/za prvim zlogom).

Točk nismo šteli za ugotovitve, da se imena v gruzijsščini pišejo z malo začetnico ali da na koncu stavka ni pike – ni relevantno.

Prav tako in iz istega razloga ni bilo točk za rešitve, povezane s posebnimi znaki, npr. da *ḳ*, *ḫ* in *ṭ* stojijo vedno pred samoglasnikom.

Dodatno točko so tekmovalci dobili za ugotovitev pravila, da *romelic* izraža preteklik. (Torej ne samo za navajanje, da to pomeni »ki sem«, »ki je«, ampak za pravilo.)

Nekaj učencev je rešitev iskalo v slovenskem prevodu. Njihove rešitve so bile povezane s tem, da sta obleka in srajca ženskega spola, suknjič in plašč pa moškega, vendar gre tu za **slovenske** in ne za gruzijske spole. V nalogi ni nobenega znaka, zaradi katerega bi besedam *ḳaba*, *ḳurṭuḳi*, *ḫalṭo* in *ḫerangi* pripisali spol. Učenci so razmišljali logično, vendar morajo po nekaj letih učenja tujega jezika – ne glede na to, kateri je –, že vedeti, da je spol samostalnikov, ki niso živa bitja, v bistvu arbitraren. Z drugimi besedami: slovenski spol samostalnikov je eno, gruzijski (angleški, nemški ...) pa drugo; med njimi ni nobene povezave.